

Yeni Türk Ticaret Kanunu ve LOGO Ürünleri

LOGO
BUSINESS SOLUTIONS

Yeni Türk Ticaret Kanunu

Yeni Türk Ticaret Kanunu (Yeni Kanun), bir çok alanda yeni düzenlemeler getirerek ticari yaşamı önemli ölçüde değiştirecek bir içeriğe sahiptir.

Yeni Kanun, 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek ve getirdiği yükümlülükler aşamalı olarak zorunluluk halini alacaktır. Yeni Kanun, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) uygun finansal tablo hazırlanması, Uluslararası Denetim Standartlarına uygun bağımsız denetim, kurumsal yönetimin gerekliliği olan iç kontrol, iç denetim ve risk yönetimi gibi konularda birçok uluslararası standardı Türk Standartları olarak benimsetmekte ve değişimi zorunlu hale getirmektedir. Bunların dışında, bu metinde detaylandırılmayacak olmakla birlikte, birtakım ticari süreçlere de yeni düzenlemeler getirmektedir.

Uluslararası ve Türkiye Finansal Raporlama Standartları (UFRS/IFRS)

Dünyanın her yerinde, finansal tablo okuyucuları, bu tabloları doğru okuyup değerlendirebilmeleri için ortak bir dil kullanmaya gerek duymuşlardır. Söz konusu ortak dil, dünya genelinde kabul gören Uluslararası Muhasebe Standartlarıdır (IFRS). Bu standartların uygulanması, muhasebe uygulamalarında ülkeler arasındaki farklılıkları ortadan kaldırmakta, tek tip ve herkes tarafından kabul edilen bir düzen içerisinde muhasebe iş ve işlemlerin ilgili kayıt belgeleri aracılığıyla izlenip rapor edilmesine olanak sağlamaktadır.

Ülkemizde de yerel uygulamalardan vazgeçilip, evrensel standartları uygulamaya koyma görevini Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) üstlenmiştir. Türkiye Finansal Raporlama Standartları (IFRS), Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarının (IFRS) TMSK tarafından yapılan yerelleştirilmesidir.

LOGO Ürünlerinde Türk Ticaret Kanunu ile İlgili Yapılan Yenilik ve Değişiklikler

Yeni Kanun maddeleri ve LOGO ürünlerindeki çözümler şu ana başlıklar altında toplanmıştır:

- Stok değer düşüklüklerinin hesaplanması ve muhasebeleştirilmesi
- Sabit kıymetler için TFRS'ye uygun amortisman tabloları ve düzeltme kayıtları
- Çek ve senetler için Vergi Usul Kanunu (VUK) ve TFRS'ye göre reeskont hesaplamaları ve aradaki farklar için düzeltme kayıtları
- Ticari borç ve alacakların TFRS'ye göre değerlendirilerek muhasebeleştirilmesi
- Otomatik olarak hesaplanamayan düzeltme kayıtlarının kullanıcı tarafından girilebilmesi
- Kıdem tazminatı karşılıklarının aktüeryal yöntemle göre hesaplanması

1. TMS 2 Stoklar

Yeni Kanun'da yer alan TMS 2, genel olarak, stokların tarihi maliyet esasına göre muhasebeleştirilmesiyle ilgili konuları belirlemekte ve açıklamaktadır. Amaç, bilanço tarihinde işletmenin varlığı olarak elinde bulunan stokların gerçeğe uygun değeriyle gösterilebilmesi ve dönemsel gelire ilgili doğru tespiti yapılabilmesi için, maliyetler ile gelirlerin belirlenmesidir. Standartta, stoklara ilişkin belirli tanımlamalar yapılmakta, stokların değerlendirilmesi, stokların maliyeti satın alma ve dönüştürme maliyetleri, birleşik ve yan ürün, direkt maliyetleme, stok değerlendirme yöntemleri, net gerçekleştirilebilir değer ve raporlanacak bilgiler açıklanmaktadır.

Bu standarda göre finansal tablolarda stoklarla ilgili olarak aşağıdaki hususların açıklanması gerekmektedir:

- a) Kullanılan maliyet hesaplama yöntemi dahil olmak üzere stokların değerlendirilmesinde kabul edilen muhasebe politikaları,
- b) Stokların toplam net defter değeri ve stokların işletmeye uygun şekilde sınıflandırılmış bazda ayrı ayrı tutarları,
- c) Net gerçekleştirilebilir değerine göre kayıt edilen stokların tutarı,
- d) İptal edilerek dönem içinde gelire ilişkilendirilen stok değer düşüklüğü karşılığının tutarı,
- e) Stok değer düşüklüğü karşılığı iptaline neden olan olaylar ve şartlar,
- f) Borçlar için teminat olarak gösterilen stokların net defter değeri

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde Stok Değerlemesi, Stok Değerleme Düzeltmeleri başlığı altında gerçekleştirilir. Geçerli olması gereken koşullar kullanıcı tarafından belirlenerek istenilen malzemeler için toplu olarak değerlendirme işlemi yapılır.

Değer düşüklüğü düzeltmeleri için geçerli olacak muhasebe hesapları, muhasebe bağlantı kodları ile verilerek işlemin muhasebeleştirilmesi sağlanır. Stokları, net gerçekleştirilebilir değerine indirgeyen stok değer düşüklüğü karşılık tutarları ve stoklarla ilgili kayıplar, indirgemenin ve kayıpların olduğu dönemde gider olarak muhasebeleştirilir. Net gerçekleştirilebilir değer artışı nedeniyle iptal edilen stok değer düşüklüğü karşılık tutarı, iptalin gerçekleştiği dönemde tahakkuk eden satış maliyetini azaltacak şekilde muhasebeleştirilir.

Düzeltilme kayıtları değer düşüklüğünün olduğu malzemeler için yapılır. Değer artışları için düzeltme kaydı oluşturulmaz.

---

2. TMS 16 Maddi Duran Varlıklar

Bu standart, işletmenin maddi duran varlıklara olan yatırımı ile bu yatırımdaki değişiklikleri finansal tablo kullanıcılarının bilgisine en doğru şekilde sunma ve maddi duran varlıklara ilişkin muhasebe işlemlerini düzenleme amacını güder.

Maddi duran varlıkların muhasebeleştirilmesi bu standart hükümlerine göre yapılır. Standartın amacı maddi duran varlıkların ilk defa mali tablolarda kayda alınması ve takip eden dönemlerde muhasebeleştirme ilkelerinin belirlenmesidir. TMS 16 için, faydalı ömür değişikliklerinden dolayı amortisman süreleri ve oranları farklılık gösterebilmektedir.

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde, bu standart için kullanılacak amortisman tablosu parametreleri TFRS Amortisman Tablosu Parametreleri başlığı altında ayrı olarak girilir.

Aynı şekilde amortisman tablosu da TFRS Amortisman Tabloları ile alınır. Bu tablo kendine ait parametreleri kullanarak hesaplamaları yapar.

TFRS Amortisman Tablosu üzerinden TFRS düzeltmeleri oluşturulur ve amortisman tablosu ile TFRS amortisman tablosu arasındaki farklar TFRS düzeltme fişi olarak kaydedilir. Düzeltme fişleri toplu olarak ya da tek tek muhasebeleştirilir.

3. TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme

Alacaklar konusunda VUK ve TFRS arasındaki farklılıklardan biri reeskont hesaplamasıdır. Bilindiği gibi reeskont, alacakların raporlama dönemindeki değerlerine indirgenmesidir. VUK, sadece senetli alacakların reeskont yapılmasına izin verirken (VUK 281-285), TFRS kapsamında raporlama yapan şirketlerde ise, şirketin her türlü alacağı bir finansal varlık olduğundan bu alacakların tamamı reeskonta tabidir.

Reeskont ayrılmasında VUK ile TFRS'yi birbirinden ayıran bir başka bir önemli fark ise, reeskontun hesaplanma yöntemidir. VUK'a göre reeskont doğrusal yöntem ile hesaplanırken TFRS'ye göre raporlama yapan şirketler iç verim oranı (IRR) metodunu kullanılır. TFRS kapsamında hesaplanan değer, eğer VUK'a göre hesaplanan değerden daha düşükse aradaki fark için düzeltme kaydı oluşturulur. Eğer VUK'a göre hesaplanan değer daha yüksekse, sisteme ters yönde kayıt eklenerek düzeltme yapılır.

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde TFRS düzeltme kayıtları, VUK için oluşturulmuş kayıtlar üzerinden hesaplanır ve muhasebeleştirilir.

Genel Muhasebe bölümünde, TFRS Reeskont Düzeltmeleri yapılacak kayıt türleri seçilir. Reeskont düzeltmeleri Çek/Senet, Satış Gelirleri, Alacak Reeskontu ve Borç Reeskontu için toplu ya da ayrı ayrı yapılabilir. Düzeltme işleminde kullanılacak muhasebe kodları, TFRS Düzeltmeleri Muhasebe Kodları başlığı altında tanımlanır.

---

4. TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar

TMS 19 standartının amacı, çalışanlara sağlanan faydaların muhasebeleştirilmesi ve açıklanmasına ilişkin hususları belirlemektir. Standart, bir işletmenin;

- Sunmuş oldukları hizmetler karşılığında gelecekte çalışanlara sağlayacağı faydalara ilişkin olarak “borç”,
- Çalışanlara sağlanan faydalar karşılığında çalışanların sunmuş olduğu hizmetler sonucunda ortaya çıkan ekonomik faydanın işletme tarafından kullanılması durumunda “gider” muhasebeleştirilmesini gerekli kılmaktadır.

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde TMS -19 standardı kapsamında,

- Kıdem tazminatı yükümlülüğü
- İzin karşılıklarının ayrılması işlemlerine ait muhasebe fişleri VUK’a göre oluşturularak TFRS’ye göre karşılık ayrılır.

VUK ve TFRS için muhasebe bağlantı kodları ayrı ayrı belirtilir.

Personel Ödemeleri Muhasebeleştirme işlemlerinde mahsup ya da düzeltme fişi seçilerek ilgili muhasebe hesaplarının dikkate alınması sağlanır.

5. Otomatik Olarak Oluşturulamayan Düzeltme Kayıtları

TFRS’ye ve VUK’a göre oluşturulması gereken muhasebe kayıtları bazı durumlarda birbirinden farklılık göstermektedir. Bu farklılık, çeşitli işlemler sonucunda oluşan düzeltme kayıtları ile giderilir.

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde, otomatik olarak oluşturulamayan düzeltme kayıtlarının kullanıcılar tarafından ayrıca girilmesine olanak sağlanır.

6. İnternet Sitesi Kurma Zorunluluğu

Yeni Kanun, her şirkete internet sitesi kurma ve sitenin bir bölümünü bilgi toplumu hizmetlerine özgüleme zorunluluğu getirmiştir.

LOGO Ürünlerinde

LOGO ürünlerinde yer alan Site Hazırlama Sihirbazı ile, firmaların teknik bilgiye ihtiyaç duymadan ve maliyetsiz bir şekilde internet sitesi kurmalarına ve mali tablolarını burada yayınlamalarına olanak sağlanır. Ayrıca LOGO ürünlerinde yer alan bilgilerin de internet sitesi aracılığıyla doğrudan paylaşımı mümkündür.